

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แผ่นดินของนุรุลลามชุมชนและเครือญาติในท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง:
กรณีศึกษามุสลิมชานเมืองกรุงเทพฯ

(Nurussalam Community and Kinship in Transition: A Case Study of
a Muslim Community in Suburban Bangkok)

ชื่อผู้เขียน

นางสาว พจนีย์ สุทธิรัตน์

(Miss Pojanee Sutthirat)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.พรชัย ตระกูลวรานนท์

ปี

2546

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาชุมชนไทยมุสลิมชานเมืองกรุงเทพฯ ในเขตหนองจอกซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยมุสลิมเชื้อสายมาลาญที่มีประวัติชุมชนและมีแบบแผนการปฏิบัติพิธีทางศาสนาตามแนวทางโคมกอดีรียะห์ร่วมกัน โดยมองผ่านแนวคิด 3 แนวคิด ได้แก่ ชุมชน เครือญาติและกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อศึกษาถึงระบบเครือญาติและกลวิของชุมชนในการดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

จากการศึกษาพบว่า ระบบเครือญาติเป็นพื้นฐานในการก่อรูปชุมชนและเป็นกลไกในการดำรงอยู่ของชุมชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงทั้งจากปัจจัยภายนอกและภายใน ปัจจัยภายนอกเกิดจากระบบเศรษฐกิจและการปกครองบริหารท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนการเปลี่ยนแปลงภายในเกิดจากกลุ่มที่อพยพเข้ามาอยู่ในชุมชน ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปด้วย เช่น ด้านอาชีพจากเกษตรกรรมกลายเป็นรับจ้างนอกชุมชน แม้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะเกิดขึ้น แต่การจัดระเบียบโครงสร้างทางสังคมบนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบเครือญาติและการช่วยเหลือเกื้อกูลยังคงอยู่ในชุมชนเช่นเดิม อีกทั้งความสัมพันธ์แบบระบบเครือญาติยังมีบทบาทในการจำกัดกลุ่มผลประโยชน์และขยายเครือข่ายความสัมพันธ์ในการเข้าถึงทรัพยากรในชีวิตประจำวันและการบริหารจัดการกลุ่มจัดตั้งใหม่

นอกจากนี้ รูปแบบความสัมพันธ์ของสมาชิกกลุ่มภายในชุมชนนุรุลลามมีความซับซ้อนอยู่หลายมิติภายใต้ความเป็นเอกภาพของสังคม อีกทั้งการปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกบางครั้งทำให้เกิดการเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานเดิมของสังคมซึ่งอยู่บนรากฐานของความสัมพันธ์ทางเครือญาติเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม สังคมก็จะกลับคืนมาสู่เอกภาพและดำรงอยู่ภายใต้กฎทางศาสนาซึ่งเปรียบเสมือนกฎการจตุระเบียบทางสังคมนุรุลลาม และกฎดังกล่าวนี้ได้เสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งบนฐานความสัมพันธ์ทางเครือญาติภายในชุมชนเป็นสำคัญ

Abstract

The thesis is a study of Thai-Muslim Community at Nhongjok District. They are Muslim Malayu which have common history and the practice of ceremonies according to sect "Komekordeeya". Using three concepts—Community, Kinship and Ethnic group—to study kinship system and community strategy of existence among social change. The research implied that kinship system is the base of forming community, mechanism of community existence among social changes both external and internal. External factors are economic and politic. Internal factors are immigration of new incomes. These changing effects life style of local people, for example, occupation from agriculture to be labor out of community.

However; Social change, community still have social organization which base on kinship relation and reciprocity, same as the past. Furthermore, kinship relation have a role on screening interest groups, expanding for networks of accessing to resource in daily and managing new organization.

Moreover, the form of community inter-relation is complex on social unity. Sometimes interaction with other society brings to deviant of social norms which base on kinship relation. Finally, social still unite and live under religion principle, as same as, community social organization. This principle supports community solidarity based on kinship system.